

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišče, I. nadstropje.
**
Rokopisi se ne vračajo.
**
List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.
**
Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.
**
Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.
**
Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12:50
četrtno . . . K 6:50
mesečno . . . K 2:10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkrat natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 158.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 15. julija 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Pomen rusko-japonskega sporazuma.

Nemška diplomacija je doživela zopet občutljiv poraz. Leta in leta sem so gledali nemški junkerji z največjim veseljem na rusko-japonsko napetost, ki je ovirala Rusijo pri ureditvi njenih notranjih razmer in energični politiki v Evropi. Severne naše brate Slované je stalo neprestano oboroževanje in utrjevanje na daljnem Vzhodu neizmerno mnogo ljudi in še več denarja. V Peterburgu so začeli o tem resno premišljevali in spoznali so, da sedaj ni več časa za sentimentalne spomine na čušímski poraz in na krvave japonske zmage na mandžurskih bojnih poljih; praktično vsakdanje življenje in neovrgljiva dejstva zahtevajo, da se jih upošteva — in Rusija se je s pomočjo Anglije sporazumela z Japonci tako, da bode ohranjen status quo na daljnem Vzhodu. Japonci anektirajo Korejo, obdrže Port Arthur in pa svoje pravice glede mandžurskih železnic — Rusija pa dobi proste roke v Evropi.

To je znamenito dejstvo za Nemčijo in zato ni čuda, da se ukvarja z njim vse nemško časopisje. Spočetka rasko-japonskim dogovorom, kateri so se pričeli s tragično smrtjo japonskega državnega kneza Ita pri sestanku z ruskim ministrom Kokovcevom v Mukdenu, ni pripisovala nemška žurnalistika posebnega pomena — danes so uvideli Nemci, da niso prekržani le njihovi načrti, glede slabljenja Rusije, temveč da je storjen nov korak v glasoviti zaokroževalni politiki Edvarda VII. naprej.

Rusko časopisje si ni danes samo edino v tem, da so imeli Nemci svoje opravke pri nahujskanju Japana proti Rusiji, še več: celo aktivni ruski minister je trdil pred kratkim, da so Nemci podpirali in podžigali tudi revolucionarno gibanje v evropski Rusiji. Kako dobro služi Nemcem slabost Rusije v Evropi, to kaže najbolj žalostna zgodovina bosansko-hercegovaške aneksije in žalosten diplomatski poraz, katerega je doživela takrat Srbija in — Rusija kot njena zaščitnica.

In še več: Nemci dvigajo svoje glave kot taki v Rusiji sami. Organizirajo se v baltskih pokrajinah, kjer tvorijo gotov del prebivalstva, in začeli so sistematično kolonizirati preko Podolja k Črnemu morju. Ko so imeli zadnje mesece Rusi konflikt s Finci, so se zavzemali za nje ne le ruski temveč tudi rajhovski in avstrijski Nemci. S tem so — zelo na svojo škodo — opozorili rusko javnost na se in vse kaže, da bode z lepim in udobnim življenjem Nemcev na Ruskem kmalu, prav kmalu konec. Na Ruskem so minili časi, ko je bila birokracija edini odločevalni faktor v državi in ko so visoki nemški birokrati in generali v ruski službi izključno vodili usodo države. Javno mnenje si je priborilo bodisi s

pomočjo dume bodisi potom močnega časopisja svoje soodločujoče mesto — in iz Peterburga javljajo, da se bode omejilo in otežilo priseljevanje Nemcev na Rusko. Kdor ne bode postal ruski državljan, se bode moral odreči svojemu imetku. Mnogi trde, da je opaziti sploh zadnji čas slovanski pravec v ruski politiki in da so tudi na Ruskem začeli prav spoznavati nevarnost pangermanizma.

Italjansko in angleško časopisje toplo pozdravlja rasko-japonski dogovor: saj je samo naravno nadaljevanje politike, ki se je pričela z vladarskimi sestanki v Revalu in Racconigiju. Da rečemo kratko: na znotraj in na zunaj je Rusija s sporazumom z Japonsko pridobila in ne motimo se, ako trdimo, da si bode sedaj skušala pridobiti svoj stari prestiž v evropski politiki. Kje in kako — to bodo pokazala prihodnja leta.

Grunwald in Tannenberg.

V spomin na 14. julij. 1410.

Staroslavni Krakov bode videl danes, jutri in pojutrašnjim velikanske slavnosti; narod poljski bode slavil svojo zmago nad nemškimi križarji, bode se živo spominjal dneva, ko je prvi kralj velike Poljske zadal smrtni udarec nemškemu prodiranju na vzhod, katero se je vršilo na jugu in severu v znamenju križa in s pomočjo papežev ter cele katoliške cerkve.

Sienkiewicz je s svojimi »Križarji« tudi pri nas populariziral to zmago in opisal z živimi besedami, kakor jih ne najde pero žurnalistovo, strahovlado in divjanje križarjev v baltskih pokrajinah. Človeku se ne budi samo sovraštvo in odpor proti križarjem in nemštvu, če čita tiste dopise, temveč tudi kot človeka in izobražencu.

Dasiravno skušajo danes Nemci utajiti pomen grunwaldske zmage, so priznali vendar sami z besedami, katere stoje na spominskem kamnu velikemu mojstru Ulriku Jungingenu na gričku pri Tannenbergu: »Tukaj je umrl veliki mojster Ulrik Jungingen dne 15. julija 1400 v boju za nemško bistvo in pravo...«, da se je šlo takrat za odločilno bitko med nemštvom in slovanstvom na vzhodu Evrope.

Dandanes — seveda, dandanes se je zopet okrepilo nemštvo in oba zgodovinska kraja, Grunwald in Tannenberg, ležita na tujih tleh, kjer se danes ne sme glasiti več javno rodoljubna poljska beseda in kjer straži mrki pruski policaj nemško moč in kjer leži železna nemška pest na Poljaki.

Slavni Wawel v Krakovu je prazen in pozna se mu še, da ga je tujec onečastil in zanemaril. — Ostanjejo le še grobovi poljskih kraljev in žalni spomini pri — sentimentalnih ljudeh.

Kajti v Krakovu se zbira te dni poljsko sokolstvo, mladi, sveži, dela željni ljudje; prihiteli gori jugoslovanski bratje in bodo častitali poljskemu narodu ter slavili njegovo zmago in njegovo zgodovino — Slavnost bode imela slovanski značaj in uprav sokolstvo ji bode dalo svežost, samozaupanje in ponosne upe za bodočnost.

Težko je sicer tudi ta dan premagati bridke spomine. Sovraštvo med nekdanjima bojnikoma tovarišema pri Grunwaldu, Rusi in Poljaki, je danes tako veliko, da so Poljaki odklonili rusko deputacijo pri slavnosti in da so skušali razbiti na največje veselje onih, katere so pri Grunwaldu pobili, vseslovanski kongres...

A tudi Jugoslovani bodo imeli bridke spomine na poljsko politiko v avstrijskem državnem zboru in marsikdo si utegne misliti pri pogledu na Wawel in čez mejo pri Bohuminu: mnogo, mnogo je grešil — ne poljski narod — temveč tisto plemstvo, ki je zmagalo nekdanj z Jagiellom, a svoje zmage ni znalo izkoristiti...

Morda se bode danes ponovno odločilen boj med germanstvom in slovanstvom. Najlepši uspeh in posledica grunwaldskih dni v Krakovu bi bila, da bi se po sokolskem vzgledu zedinili zopet vsi Slovani v boj proti Nemcem! Je še dolga pot do tega zedineja, slovanska misel in zavest še ni napolnila vsake slovanske duše: a giblje se vsepovsod in tudi krakovske slavnosti bodo v tem oziru storile svojo dolžnost — hote ali nehote.

S Poljaki se veselimo danes tudi mi in želimo jim dneva, ko bode zašijala poljska krona v novem sijaju, to je, ko bode živel celi poljski narod svobodno kulturno in gospodarsko življenje.

Politična kronika.

GROF TISZA IN NARODNOSTI.

Poročali smo te dni, da je spregovoril spiritus agens vladne stranke v ogerskem parlamentu grof Štefan Tisza o narodnostnem vprašanju. Slavil je Oggersko kot deželo, v kateri imajo narodnosti največje ugodnosti in pravice(!); prav posebej se je obrnil na Rumune, katere je skušal zvabiti v vladni tabor, povdarjajoč, da so Madžari in Rumuni takorekoč navezani drug na drugega, ker so obdani kroginkrog od tujih, nesrodnih narodov. Drugih narodnosti na Oggerskem ni niti omenil — kar mu je včeraj posebej očital kršč. soc. Giesswein. Sicer pa Tisza s svojim govorom ni ničesar opravil. Načelnik narodnostnega kluba v ogerskem parlamentu, rumunski poslanec Mihaly je izjavil, da bodo na ogerskem narodnostne stranke tako dolgo eksisti-

LISTEK.

Oče Kondelik in ženin Vejvara.

71

Češki spisal Ignát Herrmann. —

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

Mojster se je obrnil in njegov pogled je obvisel na ženi.

»Čudno, da si prišla!« se je oglašil malodušno.

»Kaj pa delaš, za božjo voljo!« je zaklicala gospa. »Tam vsi čakamo nate kakor na odrešenika, ti pa sedi tu in premišljuješ...«

»No, premišljujem«, je pritrdil Kondelik.

»Kaj premišljuješ, Kondelik, kaj? Sedaj! Morda misliš, kako bi prišel s tem foteljem v Besedo...«

»To ne, Beti, to ne; ampak kako bi prišel iz tega prokletega fraka...«

In mojster je vstal.

Res, sedaj je gospa videla, da je soprog še do sedaj v »fraku«.

»Zakaj pa ne slečeš tega, za boga, zakaj?«

»Bodi tako prijazna, sleci mi ga«, je rekel mojster naenkrat ves srdit in je razprostrl obe roki.

Gospa se je vstrašila. Ne samo tega izbruh besnosti, ampak tudi »fraka«. Pravzaprav to ni bil več »frak«. To je bil nekak telovnik z dolgimi škripci. Pri raminih luknjah sta visela oba rokava, ki sta se držala ostale suknje samo še z ozkimi traki. Oba rokava sta bila odtrgana od šivov, kar je bilo znamenje, s kako silo je mojster skušal oprostiti se te snega oblačila. Temu nasilju sta podlegla sicer oba rokava, toda ostali del se je trdno držal telesa Kondelikovega, kakor bi nanj prirastel. Ko je Kondelik

spoznal, da se zaman trudi, je omahnil v naslonjač in je čakal. Iz »fraka« ni mogel in z odtrganimi rokavi tudi ni mogel na svatbo.

Gospa Kondelikova ni zinila več besedice, da ne bi izgubljala časa. Zgrabila je prvi rokav, da bi soproga oprostila, toda njen poskus je imel le ta nasledek, da se je rokav popolnoma odločil in da je je ostal v roki. Prikazala se je samo mojstrova roka.

»Eden je že šel doli«, je zagodrnjal Kondelik.

»Sedaj odtrgaj še drugega, potem pa pojdi v topničarski laboratorij, da razstrelijo na meni ostanek z dinamitom. Drugače ne pridem ven iz tega.«

Gospa Kondelikova je požirala slino, tako jo je jezila moževa nepazljivost, ko je zlezal v tujo suknjo, jezilo jo je krojač, ki je prinesel to proketo »piščalko«, jezilo jo je nedolžni »frak« — jezilo celi svet. To je nekaj nezasišane in ne bi verjela, da se more kaj takega pripetiti, ko ne bi sedaj tega videla z lastnimi očmi.

Pravzaprav pa ni bilo časa za jezo. Glavna stvar je, osvoboditi soproga iz »frakovih« razvalin in ga pripeljati k gostiji.

Gospa Kondelikova je zagledala soprogov nožek, ki je ležal na mizi in nekaj ji je prišlo na misel. Vzela ga je, odprla najmanjšo klinjo in je zaklicala soprogu:

»Tu se postavi, Kondelik, prav k luči, obrni se, stoj ravno in se ne gani — razparam na tebi...«

»Samo da ne zarežeš v meso!« je pripomnil Kondelik.

»Tiho bodi!« je zaukazala gospa in se je vrgla na delo.

Samo, da prereže prvi šiv — potem bo že šlo. In posrečilo se ji je. Nožek je rezal šive, ki so se parali, suknja na hrbtu se je odpirala, pojavil se je telovnik. Čez pet minut je vlekla raz soproga ostala

konca nesrečnega »fraka«, na katerega se je ozrl mojster z izrazom največjega zaničevanja, in ga je oblekla v suknjo. Dala mu je na glavo klobuk, stisnila mu v roko bele rokavice, strgala iz levega konca »fraka« vejico rožmarina, pripela ga možu na prsa, porinila ga v kuhinjo, vpihnila svetiljko, hitela za mojstrom, zaklenila kuhinjo — in čez par minut sta drčala oba vozova proti Bésedu. Prvi z zakoncema, drugi prazen.

Pri celem tem rešilnem delu ni izgubila gospa Kondelikova niti besede, molčala je v vozu cel čas, tako je v njej vse vrelo.

In ko sta pred Bésedo izstopila in korakala po stopnjicah v dvorano, se je obrnila gospa, ko se je malo odpočila, k soprogu in ga je vprašala:

»Sedaj mi povej, Kondelik — nekaj mi povej: kaj bi bil napravil, ko ne bi bila prišla po te? Govori!«

Mojster se je ozrl na soprogo, pogledal je negotovo — (in tu se je zdel gospej zopet kakor mesečen) — in je odgovoril počasi:

»Kaj bi naredil? Poslal bi vam na svatbo voščilen telegram...!«

Ne, z njim se ne more govoriti! Gospa Kondelikova je trdno stisnila ustnice in je stopala molče gori.

In ko se je pojavil gospod Kondelik na pragu dvorane, je ušel vsem svatom iz ust vesel »Aaaah!« Zakaj vsi so hrepneli po prvi točki programa gospoda Vacka.

In restavrater Vacek je ukazal slavnostno prnemu natakarku:

»Juho gori, Ferdinand!«

Dalje prihodnjič.

rale, dokler bo kaj nemadžarskih narodov. Ako se pa prizna kakemu narodu pravica do njegovega jezika in kulture, se mu mora dati tudi možnost in prilika, da oboje goji. Tisza sam je pa proti tej možnosti in zato se bode nadaljeval boj nemadžarskih narodnosti ne proti madžarskemu narodu kot takemu, temveč proti sedanji vladi. — Vidi se, da so izučile ogerske narodnosti, osobito Rumune, skušnje v sedanjem volilnem boju, da se Khuenu ne sme zapupati.

PROTI DRŽAVNOZBORSKI OBSTRUKCIJI V JESEN

nastopajo češki klerikalci. »Hlas« se odločno izjavlja proti nadaljevanju obstrukcije v jeseni. »ker se že sedaj vidi, da nam (Čehom) slovenska obstrukcija v proračunskem odseku ni prinesla nobenega dobička.« — Olomuški »Našinec« sviri pred optimizmom, da bi se utegnil spremeniti sistem. »Ne smemo pozabiti, da se pri nas razvijajo razmere drugače ko inod. V vsaki drugi državi bi morala vlada, ki je doživela v parlamentu takšen fijasko ko naša, odstopiti; pri nas je pa šel parlament in vlada je ostala. Ohraniti se namreč hoče nemško nadvlado na vsak način in če se tudi razbije država...« — To utegne biti res. Samo »Našinec« je pozabil povedati, kaj bi naj storili, če bi se ne branili z obstrukcijo? Katoliški nauk, da je treba vsako preganjanje potrpežljivo prenesti, je sicer lep — toda samo v teoriji in pa za polmrtve norce; živi ljudje pa se branijo...

ANDRE CHERADAME O NOVOSLOVANSKEM GIBANJU.

Prosluli francoski prijatelj Slovanov, André Cheradame je priobčil v listu »L'opinion« članek o novoslovanskem shodu v Sofiji. Očita v njem diplomatom, da ne znajo pravilno ceniti in upoštevati novoslovanskega gibanja, ki se bode pri pametnem vodstvu razvilo v jedno izmed najplodovitejših političnih in kulturnih struj, kar jih pozna zgodovina. — Njegov uspeh utrdi evropskega ravnotežje in mir za dolga leta trdneje ko vse druge kombinacije. Kakor hitro dobe avstroogerski in balkanski Slovani tak vpliv na diplomacijo in evropsko politiko, kakor jim po pravici gre, se bode zavrnila nemška moč in spletkarstvo v meje, katere Nemcem gredo, omejene slovanske narodnosti pa itak ne mislijo izrabljati svoje moči na škodo drugih narodov.

DROBNE POLITIČNE NOVICE.

Liga za splošno volilno pravico se je ustanovila v ogerskem parlamentu pod predsedstvom Deziderja Banffyja. Pridružijo se ji skoro vsi justhovci, narodnosti in tudi del vladne stranke.

Iredentična demonstracija v Rimu. Iredentična društva v Rimu so hotela prirediti veliko večerno slavnost za italjansko vseučilišče v Trstu. Ker se jim ta ni dovolila, so pa izdali manifest na narod.

Senzacionalno odkritje v Ferrerjevem procesu. V debati o barcelonskih dogodkih v španski zbornici je navedel predvčerajšnjim socialist Iglesias novo nezakonitost iz procesa proti Ferrerju. Auditor Santamarina je namreč podal vojaškemu sodnemu dvoru svedočbo, da Ferrer ni mislil na noben oborožen upor, najmanj pa med vojaki. To svedočbo je pa višji auditor, klerikalec Pastor uničil ter prisilil Santamarina, da je izstopil iz sodniškega zbora. Iglesias je zahteval, da se predložijo procesovi akti, ki bodo dokazali, da je bil Ferrer obsojen samo na podlagi izpovedbe nekega klerikalnega urednika.

Mlado- in starorusini so se včeraj do krvavega stopli v vasi Mamajestie blizu Černovic; ko so se vračali člani mladorusinskega društva »Sič« z neke slavnosti, so jih v dotični vasi napadli starorusini; štiri osebe so težko ranjene.

Dopisi.

Kako dolgo še? V torek ponoči sem se pripeljal s hrvatskim vlakom na Zidanmost in čakal na osebni vlak proti Mariboru. Na peronu pred restavracijo je sedela družba nemških železniških in poštinih uradnikov, v sredini restavrater Pečnik. Gospodje so gotovo bili mnenja, da so kje v tevtonskih gozdovih in proslavljajo na pristen germanski način Wodana — kajti bilo je hajljanje in tuljenja, da je odmevalo po celem peronu. Znabiti je bilo krivo, da so sedeli vmes pristni germanci s slovensko krvjo kakor restavrater Pečnik in drugi, ki se še niso prav naučili za slovenski jezik trdih nemških zvokov, znabiti kriv tudi šampanjec — menda ne gratis kot kompenzacija restavraterja? Ko je odhajal brzovlak, so počeli ti nemški kulturonošci metati čaše proti vlakom in tuliti ter hajlati; zadet bi bil skoraj službujoči portir. Seveda mu to ni bilo po volji, a naletel je slabo. Veleolikana nemška gospoda ga je obkladala z priimki: Rotzbub, Lausbub, verfluchter Krüpel, Trottel, Schaffskopf itd., kar je še več enakih cvetk na vrtu — edino olikanega nemštva in to samo zato, ker je bil portir v strahu, da ga bodo ti olikanci brez povoda — v svojo zabavo pričeli bombardirati s čašami, in ker je hotel zahtevati, kakor velevalo prepis, mir. Potujoče občinstvo se je zgrajalo nad toliko netočanostjo pijane druhal in bežalo v čakalnice; kajti ni bilo varno, da tudi njega ne bi pričeli z čašami in praznimi šampanjkami obmetavati. Vprašamo g. restavraterja Pečnika v prvi vrsti, ali zanj ne veljajo predpisi proti kaljenju nočnega miru in razburjanju potujočega občinstva; ali se čuti že tako podprtega s slovenskim denarjem, da celo pomaga izzivati slovensko potujoče občinstvo s hajljanjem in vpitjem,

ali hoče s tem dokazati svojo veliko nemško omiko in renegatsko kri? Vprašamo upravo južne železnice, ali zato pošilja in importira na Slovensko nemške vzor-razgrajaje uradnike, da izzivajo mirno potujoče občinstvo po kolodvorskih peronih in restavracijah in tako skrbje za povzdigo tujkega prometa in dobro ime podjetja? Je li ta toli hvalisana nepristranska uprava pri volji poučiti svoje nemške uradnike, kar je prav in kar ne; je li pripravljena poučiti restavraterja, da je tudi on njen uslužbenec in se mora pokoriti veljavnim predpisom in da je zato tukaj, da postreže občinstvu — pa ne da izziva? Je li pri volji izposlovati, da se tudi poštni uradniki pouče, da niso plačani zato, da po kolodvorskih lokalih razburjajo potujoče občinstvo in kale nočni mir in zahtevati od poštne uprave, da pouči svoje k nam importirane nemške uradnike olike? Kakšno zadoščanje hoče dati službujočemu portirju za psovke, s katerimi so ga obkladali vzor-železniški uradniki — ker je vestno opravljal svojo predpisano službo? Slovenske spodnještajerske in sploh vse slovenske poslance opozarjam in prosim, da se vendar enkrat vzdramijo in pogledajo, kaj vse si že dovoljujejo po slovenskih krajih razni nemški in renegatski uradniki. Ali res ni med Slovenci moža, ki bi na pristojnih mestih odločno zahteval odpomoči, in če drugače ne, z brezovo metlo pomel razne vsenemške in renegatske smeti iz uradov na Slovenskem? Popotnik.

Celjski sokolski zlet dne 14. avgusta 1910. Velika ljudska slavnost v celjskem »Sokolskem domu«.

Štajerske novice.

Ali imate slabo vest? »Slov. Narod in »Narodni Dnevnik« sta te dni izrazila svoje začudenje nad Šusteršičevim presojanjem političnega položaja kakor se morda razvije v jeseni. »Slovenec« vendar piše vse te dni, da dela vladi največje nepravilnosti fakultetna predloga in da so naši poslanci zmagali nad vlado glede nje — dr. Šusteršič pa je trdil, kakor znano, v nekem intervjuu vse kaj drugega. To nasprotje med vodilnim listom in poslancem slov. večine v parlamentu je vsekakor jako čudno — in zdelo se nam je vredno, da smo ga približali. »Slovenec« ga v svojem odgovoru prav nič ne pojasnjuje kakor tudi dotičnega intervjuja ne taji — pač pa napada dr. Ploja. To je slab — izgovor, ali ne? No, sicer pa bomo videli v jeseni, ali bo iz klerikalnega kokodajskanja tudi kaj jajec; na prazne besede in grožnje vladi ne damo po lanskim skušnjah s klerikalci na Dunaju in letošnjih v Gradcu prav nič. Naša javnost je tudi že sita večnega klerikalnega brambaziranja, ki nam je prineslo doslej samo še škodo. Tako je, gospodje okrog »Slovenca«.

V Okrajni odbor vranski je ostal isti kakor je bil doslej. Fajmošter Zdolšek je znova izvoljen za načelnika.

V Volitve v rogaški okr. zastop. 13. in 14. julija ste volili skupini veleposestva in najvišjih obdačencev. Iz veleposestva so bili izvoljeni Alfred knez Windischgrätz, dr. Gottscher, L. Miglitsch, J. Sporn, Franc Strafella in August Stoinischegg; iz skupine najvišjih obdačencev: K. Pirker, L. Pototschnig, dr. Mulli, A. Böheim, F. Ferschnig, V. Zigrosser. Slovenci se niso udeležili volitev, kar se nam vsaj za veleposestvo zdi jako čudno. V tej skupini bi se morali sistematično pripravljati za volitve. Kaj pa delajo klerikalni politični voditelji in in »stražarji« v okraju? Celo sam vsemogočni dr. Korešec, o katerem govore, da je poslanec okraja, bi se lahko pobrigal za tako važne narodne stvari — če bi se hotel in upal, seveda.

Nemškutarji v okolici. Včeraj ponoči okoli potnoči je zopet prihrulila tolpa nemškutarjev na Breg in tulila na divji način tako, da je vse stanovce spravila po konci. Takšnih kravalov in takšnega vpitja Brežani niso navajeni, istotako ne pustimo, da bi pijane nemške barabe izzivale z »Wacht am Rhein« in s klici »Hoch die deutsche Gemeinde Umgebung Cilli« in zato kličemo c. kr. okrajno glavarstvo na pomoč! Dvajset let smo imeli mir na Bregu pred celjskimi razgrajaji, da bi pa že sedaj kazali, kako bi gospodarili naši slovenski občini, tega ne dovolimo! Zatorej se obračamo do oblasti, ki nam mora pripomoči do miru! Nemci si delajo za občinske volitve sami najslabšo reklamo. Kaj bi še le bilo, ko bi nam ta svojat gospodarila v okolici!

Promocija. Danes v petek 15. jul. je promoviral na graški univerzi doktorjem prava g. Milan Korun, starešina akad. tehn. društva »Tabor«, bivši predsednik narodno radikalne eksekutive. Iskreno častitamo!

»Reichs-Handwerker-Zeitung« se imenuje list, ki je baje uradno glasilo nemških obrtnih organizacij v Avstriji, ki pa ima tudi med slovenskimi obrtniki — vsled obžalovanja vrednega pomanjkanja lastnega glasila! — mnogo odjemalcev. List bi menda imel nalogo popolnoma stvarno zastopati obrtniške interese, ne pa psovati Slovencev, kakor je to storil v zadnji številki, kjer imenuje Slovence »Gesinde« itd. Mislimo, da se bodo slovenski obrtniki premislili še nadalje naročevati tak list.

Savinčanje in sosedje, v nedeljo, 17. julija, vsi v Žalec na veliko jubilejno veselico Ciril - Metodove družbe!

Gospodarski shod pri Sv. Štefanu blizu Šmarja se vrši v nedeljo 17. t. m. ob 10. uri dopoldne pri Malgaju. Govorilo se bo o zatiranju peronospor, vinarstvu itd. V slučaju lepega vremena pridejo tudi govorniki iz Celja. Vinogradniki, velike važnosti je pouk o postopanju zoper peronosporo, zato pridite v lepem številu.

V Iz št. Vida pri Grobelnem. Žejo so si hoteli gasiti 14. tm. neznani tatovi v Bečevci gostilni. Ob pol 2. uri ponoči so potrgali zapahe na vratih in vlomili v sobo. Ropot je prebudil speče in sin — dijak je ustrelil parkrat s samokresom, nakar so zlikovci morali odnesti prazne in žejne želodce. Radi teme se ni videlo, kam so jo krenili. Vlom bo zasledovalo orožništvo.

Iz Sp. Poljskave. Minuli ponedeljek sta šla čez brv vsled nevihte močno narastlega Poljskavskega potoka. Pri tem sta padla oba v vodo; sin se je rešil, oče pa je utonil.

Kopališče Rogaško Slatino je obiskalo do 12. jul. 1.160 strank z 1.641 osebami. — Kopališče Dobrno pa do 9. julija 254 strank s 393 osebami.

Iz Trbovelj. Petnajstletnico obhaja letos »Pevsko in tamburaško društvo Zvon« v Trbovljah. V nedeljo, dne 24. t. m. proslavilo bode to društvo svoj 15letni obstanek s ponosno zavestjo, da je ravno ono pognalo kolo slovenske zavednosti in narodnega živja v tek. Pred 15 leti je bilo Trbovlje jako, jako mlačno v narodnem oziru in veliko še živečih in sedaj kot skala za narodno, slovensko stvar stojičih Trbovčanov je bilo pred 15 leti včlanjenih pri takratn. »Sängerbundu«, kjer se je govorilo in pelo le v nemškem jeziku. Pred 15 leti pa se je ustanovilo »Pevsko in tamburaško društvo Zvon«, h kateremu so takoj pristopili vsi slovenski čuteči Trbovčani moški in ženske. In takrat se je začela glasiti po Trbovljah slovenska umetna in narodna pesem, in v društvu so se začeli Trbovčani šele zavedati svoje narodnosti, katero so potem z vedno večjo vnmemo in navdušenostjo gojili. Zbrani v tem edinem slovenskem društvu so postali vsi kot eden sin matere Slovenije, enega duha in ene misli. Slovensko družabno življenje se je začelo z mnogobrojnimi prireditvami: gledališčem, koncerti, veseljami itd. in lahko se s ponosom trdi, da je ravno to društvo prebudilo Trbovčane iz mlačnega spanja v krepko slovensko-narodno delovanje. Zato pa tudi društvo uživa vsestranske simpatije med Trbovčani kot prva oznanjevalka slovenske zavednosti in vzajemnosti v Trbovljah. Stari prijatelj Trbovčanov, naš ploviti glasbenik g. Emil Adamič v Trstu je poklonil društvu krasno himno »Pevskemu in tamburaškemu društvu Zvon v Trbovljah ob 15letnici«, katera se bode ta dan pela kot uvodna točka koncerta. Vsa sosedna in daljna društva opozarjamo na to slavlje in jih obenem vabimo k polnoštevilni udeležbi, kjer bodo bratje med brati, dobrodošli in pristrčno pozdravljeni. Vspored slavnosti oziroma koncerta je sledeči: 1. Slavnostni govor. 2. »Pevskemu in tamburaškemu društvu Zvon ob 15letnici«, moški zbor, Emil Adamič. 3. »Nazaj v planinski raj«, poje glasbeno društvo Zagorje. A. Nedved. 4. »Dneva nam pripelji žar«, poje domače društvo, Aljaž. 5. »Na tujih tleh«, samospev, poje A. Počivavšek, A. Nedved. 6. »Mladosti ni«, poje pevsko društvo »Kum« iz Rače, Laharnar. 7. »Hercegovska«, pojejo združena društva, Hajdrih. — Začetek ob 7. uri zvečer pri Fortu na Vodah. Svira godba pazn. in del. društva v Trbovljah. Vozovi na kolodvoru pripravljeni. Na veselo svidenje v nedeljo, dne 24. julija, v Trbovljah!

Podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Sevnici priredi dne 17. t. m. na Cimperškovem vrtu Ti voli veliko ljudsko veselico, koje čisti dobiček je namenjen obrambnemu skladu. Priprave so že v polnem teku. Ako se nam bodo do tega časa »vremena zjasnila«, bomo imeli sence dovolj, če bi nas pa imelo prati, bo pa tudi skrbjeno za pokrite prostore v šotorih. Naj torej vreme nikogar, ki se misli veselice udeležiti, ne plaši. Začetek veselice je ob treh popoldne. Pri srečolovu si za groš lahko zaslužiš krasne dobitke; po ušesih te bodo šegotali glasovi po Posavju že znane Cimperškove godbe, ki bo ta dan pomnožena do 15 mož; tam v kotu te bo pa vabil s vojo godbo »ravnatelj predpotopnega muzeja«, da udi njegov šotor posetiš. Veselica obeta zadočiti v vsakem oziru. Tudi za sladkosnedneže bodo skrbele naše narodne dame; saj ti tudi v ta namen tako pečejo sladčice, da te kar po nosu šegeče, ko greš skozi Sevnico. — Da bo imela veselica moralničen in gmoten uspeh, obišči jo slehern, kar zanesljivo pričakuje odbor.

V Pravico javnosti je dobila ženska strokovna šola za šivanje perila in obleke v Bruku ob Muri.

Slikarski in plesarski pomočniki v Gradcu so začeli v torek stavko, ne da bi poprej obvestili mojstre, da žele imeti zvišanje svojih plač. Stavka nad 200 pomočnikov. Sinoči so imeli mojstri zborovanje, na katerem se je sklenilo, da se bode vse stavkajoče pomočnike izključilo od dela, ako ne ustavijo stavke do ponedeljka.

Druge slov. dežele.

Kako skrbje na Kranjskem za promet tujcev? Piše se nam: Na to vprašanje bi se dalo odgovoriti različno in mnogo ne baš v posebno čast stolnemu mestu. Pa zadovoljimo se za enkrat le z nekaterimi slučaji. V nedeljo pride v neko sicer dobro gostilno v Šiški neka družba, ki je med drugim zahtevala tudi piščance. Dobili so v odgovor: **Nimamo časa!** Šli so v drugo gostilno, kjer so imeli sicer dovolj časa, toda rekli so gostom naravnost v obraz: **Nam se ne zljubi!** In zopet drugje niso imeli piščancev »pri roki«. Recimo, da bi bili to tuji gosti, kake vtise bi vzeli s seboj iz najbližje soseseke toliko opevane bele Ljubljane. Ali je čudno potem, da gostilničarji tožijo o slabih časih? V Ljubljani je sicer centralno društvo za pospešitev tujkega prometa, toda o kakem blagodejnem vplivu tega društva ravno pri gostilničarski obrti vemo domačini, še manj pa tuji malo povedati. Saj je glavno torišče delovanja tega društva, to je Bohinj, danes že tako razvpit glede draginje, da si marsikdo dobro premisli, nesti tja svoj mošnjiček izprazniti. — Pretečeno nedeljo je šla neka družba v Kamniško Bistrico. Na vprašanje v Kamniku, kako je s postrežbo v koči, so dobili v odgovor: **Silno drago!** Dotična družba se je hotela o tej silni draginji prepričati, pa se je v svoje presečenec prepričala, da v koči Kamniške Bistrice ni pravi nič drage, kakor v kaki boljši restavraciji v Ljubljani. Očividno igra tu zopet le zavist svojo vodilno ulogo. Kamničani so namreč jezni, da obisk tega divje romantičnega planinskega raja ter koč pod novim vodstvom Slov. plan. društva bolje uspeva, nega poprej, ko so bili še gospodje iz Kamnika sami gospodarji. — Poglejmo še na ljubljanski grad. Leta in leta se obeta na tem gradu restavracija, pa vsled podjetnosti mestnih očetov je menda naš rod ne bo še dočkal. Neke revna vdova si je letos vendar postavila malo barako, v kateri bi se posetnikom gradu nudila vsaj najpriprostejša okrepčila. Prosila je, naj bi se ji dovolilo točiti vino. Gosp. župan ji je djal: Kaj mislite, da bo na gradu kaka zakotna gostilna? Prosila je pozneje g. župana vsaj za pivotoč. Tega ji je obljubil. Ko pa je šla k obrtnemu referentu, le ta ni hotel nič slišati o prodaji piva. Stranka se je sklicevala na obljubo g. župana. »Kaj župan«, ji je dejal g. obrtni svetnik, »jaz imam odločiti take koncesije«. Po dolgem moledovanju je zahteval, da mora imeti obrtni list za pivotoč. Prosilka ga je opozorila, da je v Ljubljani polno takih prodajnic, pa nimajo posebnega obrtnega lista za pivo. Ker je svetnik temu ugovarjal, je prosilka sama priznala, da je nekje že pet let točila pivo, ne da bi bil dotičnega lastnika kdaj kdo vprašal za obrtni list. Pa ji ni vse nič pomagalo. Morala je zaprositi za obrtni list. In šele po teh križevih potih dobi tujec, ki pride se divit nad krasnim razgledom na grad, steklenico piva, toda izpiti ga mora baje zunan barake. Prosila je za trafiko, ker tuji opetovano vprašujejo po smodkah itd. Prošnjo so kratkoma brez vsake navedbe razlogov — odklonili. — Prosila je mestno upravo, naj ji dovoli postaviti poleg barake par mizic, da se gosti lahko vsedejo. Prostora je za to sicer dovolj, a tudi ta prošnja je bila odbita. — Sploh bi se dalo glede zanemarjanja slovečega ljubljanskega gradu mnogo debatirati. Čuvaj stolpa si je moral sam nabaviti napis, da tujec sploh more najti vstop na razgleda bogati stolp. Gospodje v mestni hiši imajo sicer izdelane velikanske načrte o preosnovi te najlepše točke Ljubljane, a izvršitve teh načrtov ne bo najbrže nihče izmed nas dočkal. Pa o tem še kaj več ob drugi priliki. Tu smo obrazložili le nekaj slik, ki predočujejo pomanjkljivost večjega zanimanja za tujski promet na Kranjskem.

Vremensko poročilo: 14. julij je prinesel Ljubljani in okolici celo dopoldne trajajočo gosto meglo — pravo podobo pristnega jesenskega dopoldneva. Popoldne se je zjasnilo k lepemu solnčnemu vremenu. Ob 7. zvečer je bilo na severovzhodu ob kranjsko štajerski meji videti in slišati lokalno nevihto. Po večernih znakih soditi, prinese 15. julij deževno vreme, ponekod tudi večje lokalne nevihte; nagnenje za nevihte pa je bolj za štajersko nego za kranjsko. Le pri nadvladujočih severnih vetrovih se bodo nevihte omejile na minimum, sicer pa prinese taki vetrovi splošno ugodno vreme. Za ta slučaj pa je danes malo upanja. Na daljnih zapadnih krajih se izražajo pogoji za viharje v večjem obsegu in bodo kolikor toliko vplivali tudi na naše kraje. Ako 15. julija ne pride do večje padavine in vztrajajo južni vetrovi, imamo za 16. in 17. julija pričakovati neugodnega vremena.

»**Glasbena Matica**« je imela v sredo zvečer obč. zbor, s katerim je zaključil ta naš velevažni kulturni zavod 38. leto svojega obstanka. V minulem upr. letu je imela G. M. 186.000 K denarnega prometa, 4 podružnice (Gorica, Trst, Kranj, Celje). Pevski zbor šteje 149 pevcev. Lani je imela G. M. 751 članov, ter je dobila krog 10.000 K raznih podpor. Dohodkov je imela lani 49.719 K 89 vin., stroškov pa 50.501 K 48 vin. Dozdajni predsednik prof. Štritof je zopetno izvolitev odločno odklonil, in je izvoljen za novega predsednika dr. Vladimir Ravnihar. Štritof je za svoje zasluge za razvoj društva izvoljen častnim članom.

Nova iznajdba Slovenca. Uradnik južne železnice g. Z. Masle je iznašel napravo, ki izključuje trčenje vlakov. G. Masle je s svojo iznajdbo odpotoval na Dunaj.

V Zatišje pri Cerkljah na Gorenjskem, v to ljubljansko počitniško naselbino, je došlo 95 otrok.

Promocija. Danes je na graškem vseučilišču bil promoviran doktorjem prava g. Pavel Klodič vitez Sabladoski, sin g. Klodiča viteza Sabladoskega, dvornega svetnika v Trstu.

Odvetniški izpit je napravil dr. Janko Žirovnik, koncipijent pri dr. Trillerju v Ljubljani.

V ljubljanski tobačni tovarni je imenovan za zdravnika druge kategorije (X. čin. razreda drž. uradn.) dr. Ivan Zajc.

Iz Poroča poročajo, da je ustanovitev okrožnega sodišča v Puli skoro zagotovljena in je stvar že izročena istrskemu deželnemu odboru v parlamentarno razpravo.

Železnica Idrija - Sv. Lucija - Tolmin. Železniško ministerstvo je tozadevni načrt, ki ga je v imenu konsorcija za gradnjo lokalne železnice iz Ljubljane čez Idrijo do kranjsko-primorske deželne meje predložil ljubljanski župan in državni poslanec Ivan Hribar, izročilo kranjski deželni vladi v Ljubljani zaradi revizije trasiranja te proge. — Načrt goriškega deželnega odbora o normalnotirni progi Sv. Lucija-Tolmin do kranjske meje je pa omenjeno ministerstvo izročilo c. kr. namestništvu v Trstu. Uradna komisija bo morala najprej izvršiti svoje delo na Kranjskem in neposredno potem ob progi na Primorskem.

Narodopisni muzej v Beli krajini. Največ starih slovenskih običajev je še ohranjenih visoko v dolenskih Gorjancih. Da se to ohrani potomstvu, je črnomeljski glavar Domicelj sklical za 11. t. m. sestanek belokranjskih rodoljubov, in sklenilo se je, ustanoviti društvo, ki bo zbiralo te domače vrednosti. Prostore je dal na razpolago lastnik gradu pri Adlešičih, Rauh. Upati je, da se tako ohranijo spomini naših starih šeg.

Češki akademiki pridejo jutri zvečer na Slovensko. Obiščejo Ljubljano, postojnsko jamo, Trst, Bled itd.

Ukradel 1500 K in se prijavil oblasti. V Trstu se je javil oblasti 25 letni mladenič Adam Scordilly ter izjavil: »Dogovoril sem se s svakom, da mi v svrhu prevzetja neke prodajalne posodi potrebn denar. Ker pa ni besede držal, sem mu iz jeze in obupa ukradel knjižico glasečo se na 1500 kron.« Fant je denar deloma zaigral deloma drugače zapravil.

Pri občinskih volitvah v Nabrežini so, kakor poroča »Rdeči Prapor«, zmagali združeni slovenski naprednjaki, klerikalci in italjanski nacionalci proti soc. demokratom. Slednji so dobili 106, oni pa 170 glasov. O stvari spregovorimo, ko dobimo tudi od druge plati zvona glas.

Kaj bo z železniško zvezo z Dalmacijo? Poročevalec »Slov. Naroda«, ki se je tozadevno informiral včeraj na kompetentnem mestu, poroča o stvari svojemu listu sledeče: »Resnica je, da se je ogrska vlada začela zanimati v najnovejšem času za stari, že pred desetletjem izvršeni avstrijski projekt Knin-Bos. Novi. Cela zadeva pa še ni stopila v nikak oficijelni štadij, tako da se danes o kaki resnosti spremembe projektirane proge Karlovec-Lika-Knin niti govoriti ne more. Četudi se je prvotno avstrijska vlada zanimala močno za železniški projekt Knin-Bos. Novi in ga je skozi desetletja nasproti ogrski vladi z vnemo zastopala, je vendar ta projekt vsled odpora, katerega je našel pri ogrski vladi, šel po vodi; četudi bi se po mnenju avstrijske vlade dalo iz železniško-prometnih in političnih ozirov govoriti o projektu po dolini reke Une od Knina do Bos. Novega, in bi bil ta projekt tudi cenejši, vztraja avstrijska vlada vendar pri tem, da se izvrši projekt Knin čez hrvatsko Liko-Ogulin-Karlovec, ker se avstrijska vlada nikakor ne mara spuščati v nadaljna zavlačevanja dalmatinske železniške zveze z novimi pogajanjimi in predkoncesijami. Če bi se hotela izvesti nanovo pojavljena železniška črta Knin-Bos. Novi, bi se s tem zopet zadeva močno zavlekla, ker bi pa proga zadela na mnogo prepornih točk, katerih rešitev bi potrebovala zopet mnogo časa. Cela zadeva dalmatinske železniške zveze je že itak v zamudnem štadiju. Definitivna ureditev tega vprašanja se mora vsak čas izvršiti, ker je avstrijska vlada na Kranjskem in v Dalmaciji že izvršila vsa potrebna predpripravljalna dela. Na kompetentnem mestu se je poročevalcu »Slovenskega Naroda« tudi zatrjevalo, da cela zadeva dalmatinske železniške zveze nikakor ne bi vplivala na zgradbo belokranjske železnice kot take, da bi se proga kranjska deželna meja-Karlovec morala zgraditi v slučaju, ako bi prodl projekt Knin-Bos. Novi, ker je ogrska vlada iz nagodbe iz leta 1908 vezana na to, da ta projekt v najkrajšem času izvede.

Društvene vesti.

v Iz Vurberga Kamo pa gremo v nedeljo 24. jul.? Ptučani, Mariboržani in St. Lenarčani vsi v Vurberg! Mariborski učiteljski abiturijenti prirede veliko narodno veselico v prid jubilejnemu skladu Ciril-Metodove družbe. Na vzporedu je slavnostni govor, ki ga ima njih tovariš g. nadučitelj Požegar. Priredili pa bodo tudi dve ljubki igrici s sodelovanjem tamošnjih gospic in sicer »Doktor Hribar« in »Trije tički«. Prijatelji plesa pa plešajo lahko daleč v noč v vseh gostilniških prostorih in sicer bo svirala pri plesu kakor tudi pri vsej veselici izvežbana »prleška« godba. Drugih razveseljaj pa tudi ne bo manjkalo. — Zatoraj, dragi sosedi iz Maribora, Ptujja in St. Lenarta pridite vsi v polnem številu dne 24. tm. v Vurberg kjer se boste, kakor zmiraj, dobro počutili. Prosimo tudi sosedna društva, na ta dan ne kakšnih veselice prirejat, da se bo enkrat tudi v tem zaspnem kraju nekoliko razsvetilo. Če pa bi bilo vreme slabo, tedaj se veselica preloži na 31. tm. Toraj vsi 24. tm. v Vurberg, kjer vas že težko pričakujejo mariborski učiteljski abiturijenti. Toraj »Na zdar« in »Živijo« ter na veselo svidenje v Vurbergu.

»**Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju**« so darovali: 400 K: Kranjska deželna blagajna, Ljubljana; po 100 K: Posojilnica v Celju in Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani; 50 K: Notranjska posojilnica v Postojni; po 20 K: J. Kögl, »Hôtel Balkan«, Trst, dr. J. Ev. Krek, drž. posl. itd., dr. Ant. Podpečnik, zobozdravnik na Dunaju in dr. Jakob Zmavc, c. kr. prof. v Ljubljani; po 10 K: † Fr. Gogala, c. kr. rač. ravnatelj, Ivan Okretič, c. kr. generalni advokat, Dunaj in Ignacij Supan, učitelj, Brežice; 8 K: dr. Milan Škerlj, c. kr. min. podtajnik, Dunaj; po 5 K: Fr. Cesar, tovarnar, Stob pri Domžalah, »Goriški« v Gorici, D. Šinkovic, c. kr. prof., inženir Ign. Šega, Ant. Trstenjak, kontrolor mestne hranilnice v Ljubljani; 3 K: Jakob Žnider, akad. kipar, Dunaj; 2 K: dr. Štefan Jakub, Logatec. **Skupaj 798 kron.** — Darove sprejema blagajnik **Ivan Luzar**, nadrevident juž. žel. v p., Dunaj III. Reisnerstr. 27.

Dnevna kronika.

Tovarišem abiturijentom! Minuli so časi, ko je slovenski akademik v dobi vseučiliških študij izpolnil svojo nalogo s tem, da je absolviral svojo stroko, se v veseli družbi zabaval in se tu pa tam navduševal za narod in njegovo boljšo bodočnost. Vi-harni časi, ki so nastali v kulturnem boju našega malega naroda, zahtevajo od vsakega posameznega, da se v akademičnih letih izobrazijo vsestransko, da seže po svetovnih kulturnih idealih. Te ideje so združile mlade ljudi v narodno radikalno strujo. Cilje, ki jih zasledujejo, so pač med našo inteligenco splošno znani. Tovariši! S prepričanjem in ne slučajno, stopajte v akademična društva! Narodna zahteva je, da ne trati slovenski akademik brezplodno vseučiliških let, nujna dolžnost vsacega, da zastavi vse svoje sile v prid svoji bodočnosti in ojačenju majhnega, teptanega naroda. V ta namen vas vabimo, cenjeni tovariši, med se! Ko boste spoznali, da je volja v nas, ne samo govoriti, ampak ušvariti vse predpogoje za uspešno delovanje v narodu, vam bode postalo naše društvo milo. Naše društvo je mlado, vendar razpolaga z bogato knjižnico znanstvene in leposlovne vsebine, prireja predavanja in podučne izlete. Zato pa volite samostojno in s prepričanjem! Za odbor: Fischer Fran.

Pojasnila dajejo za juriste: Antón Potočnik v Pilštanju pri Kožjem na Štajerskem, Aleksander Jakša, Novomesto na Kranjskem. Za filozofe: Fran Šlibar, Vransko, Ljudevit Mlakar, Laporje pri Slovenski Bistrici. Za medicince: Mirko, VI. Brezovnik, Vojnik pri Celju, Stanko de Gleria, Spodnji Logatec. Za tehničke: Fran Fischer, Gornji grad, Matko Miklič, Trebnje na Kranjskem.

Nova strategična železnica na laško-avstrijski meji. Iz Rima poročajo: 250 poslancev je podpisalo predlog, v katerem se poziva vlada, naj ugodno zahtevi generalnega štaba in naj še letos predloži zakonsko predlogo o zgradbi strategične železnice Ostiglia-Camposanpiero-Treviso.

V Vseučiliška vprašanja na Ogrskem. Dočim se v Avstriji nemški narodi že desetletja brezuspešno bojujejo z vlado za lastna vseučilišča, hoče ogrska vlada sama predložiti parlamentu predlogo za ustanovitev petih novih vseučilišč in ene tehnike. To predlogo je sestavil dvojni svetnik Demeczky, ki predlaga vseučilišča za Požun, Košico, Debrecin, Segedin in Pečuh, tehniko pa za Temešvar. Nova vseučilišča bodo različno upravljena. Pri nekaterih se ustanove poljedelske fakultete, pri drugih, kakor v Požunu, se ustanovi vojaška in konzularna fakulteta. Konzularna fakulteta v Požunu bo imela iste pravice, kakor dunajska konzularna akademija. V predlogi so navedene tudi vse finančne in stavbne podrobnosti. Zadevo študirajo razna ministerstva, da čimprej o njej odločajo v skupnem ministerskem svetu.

v Umrl je v Marijinih toplicah dne 13. tm. znani nemški pisatelj burk in žaloiger Gustav Kadelburg. Zadela ga je kap. Prišel je 12. tm. tja se zdraviti. Med sprehodom mu je prišlo slabo in se je zgrudil. Ko so prišli ljudje na pomoč, je bil mož že mrtev. Bil je 59 let star.

Po svetu.

Blazen čin mladega poročenca. Notar okr. sodišča v Banffy-Hunyadi se je pred par tedni poročil. Pred par dnevi je ostala njegova žena dalj časa na izprehodu. Ko se je vrnila domov, je takoj na njo dvakrat ustrelil ter jo je ranil na roki. Zaklical je: »Toliko časa me pustiš samega; zdaj vidim, da me ne ljubiš več!« Na to se je ustrelil.

Rodbinska drama. V občini Beled v šopronskem komitatu je ustrelil posesnik Izak Zentner z lovsko puško svojo ženo, svojega vsake evangelskega pastora Karsayka, na to pa še samega sebe. Vzrok je še neznan. Govori se pa, da je bil v rodbini razpor.

Žena — metresa. Iz Londona poročajo: S čudnim procesom se je pečalo londonsko apelno sodišče. Nekega Doyleja je tožila njegova žena, ker ni držal svoje obljube ter je ni vzel za svojo metreso. Pred nekaj časa se je ločil od svoje žene ter ji pri tem pismeno obljubil, da jo vzame za svojo metreso ter ji da gotovo rento. Ločena žena ga je zdaj tožila zaradi preloma kontrakta, ker si je vzel drugo metreso, njo pa zapustil. Sodnik je izjavil, da takega slučaja v vsej svoji praksi še ni imel. Po dolgi obravnavi je sodni dvor zavrnil tožbo.

Letalne poskuse v Ljubljani namerava avgusta mesca prirediti budimpeštanska družba za poskuse z letalnimi stroji in ima že tozadevno dovoljenje oblasti.

Allensteinska drama. Gospa pl. Schönebeck-Weber je izpuščena iz blaznice in se poda v sanatorij dr. Weila v Schlachtensee pri Berlinu.

Tamburji bodo odpravljeni. V mnenju, da se pri današnjem načinu boja s puškami tamburjevih znamenj ne sliši več, namerava ministerstvo opustiti tamburje pri pododdelkih. Namesto teh bi se za slučaj vojne za vsako kompanijo upeljali 4 trobentači.

Nadporočnik Hofstätter, ki je ponesrečil z vojaškim zrakoplovom „Hungaria“ in bil težko ranjen, je že znatno boljši. Vid ni trpel.

Najdeno truplo. Truplo profesorja Papa na budimpeštanski umetno-obrtni šoli, ki se ga je že nekaj dni pogrešalo, so našli v Donavi pri otoku Sepel.

V V aeroplanu čez morje. Znani ameriški zrakoplovec Curtiss je napravil poskusni zlet čez morje. V velikem krogu je iz New-Jorka preletel čez morje 81 kilometrov v 1 uri 14 min. 49 sek. Pri tem je obenem dosegel višinski rekord. V 6 minutah se je dvignil 465 m visoko.

V Tatvine na Ruskem. V Varšavi so zaprli 20 intendantnih častnikov in jim zaplenili premoženja.

V Pokvarjeno mleko. V Budimpešti se je v veliki množini pojavil trebušni legar. Prvotno so mislili, da je vzrok voda iz mestnega vodovoda, sedaj se je pa izkazalo, da se je iz okolice prodajalo v mesto pokvarjeno mleko.

Železniška nesreča. Pri postaji Kisil-Arvat v transkaspiski provinciji na Ruskem je skočil s tira vlak. 19 oseb je bilo usmrčenih, 31 pa ranjenih.

Avstrijskega dezertarja prišli na Francoskem. Iz Boulogne sur Mer poročajo: Pred nekaj dnevi so tukaj prišli mladega moža, ki je bival tukaj pod raznimi napačnimi imeni. Zdej so njegovo identiteto dognali: Je gotovi Peter Julij Kermann, ki je menda avstrijski oficir in katerega iščejo kot dezertarja. Pri njem so našli veliko svoto bankovcev. Zaradi krive prijave svojega imena je bil obsojen na 14 dni.

200.000 kron poneveril. V Budimpešti je policija aretovala advokata dr. Jos. Vilagossyja, ki je poneveril 200.000 K. Vilagossy je znan klerikalec, ki je hodil vsak dan k maši in vsak mesec k obhajilu in se je udeležil različnih romanj v Lurd, v Rim in celo v Jeruzalem. Zaradi njegove verske gorečnosti in klerikalne zagrizenosti ga je izbral stolni kapitelj v Ostrogonu za svojega pravnega zastopnika. S pomočjo duhovščine, ki mu je zganjala kliente, si je Vilagossy pomagal do velikega premoženja. Še pred nekaj leti so ga cenili, da ima štiri milijone, prišel je pa vsled nesrečnih spekulacij na borzi ob vse in zapravlil tudi 200.000 K denarja ostrogonskega kapitelja. Ker je Vilagossy tudi za korarje spekuliral na borzi, so mu nekaj časa prizanašali in le zahtevali naj Vilagossy vrne poneverjeni denar. Vilagossy pa tega ni mogel storiti in vsled tega ga je stolni kapitelj ovadil in je bil Vilagossy aretovan.

Obrambni vestnik.

V jubilejni dar vranske podružnice „Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“, nabrali gospodični Julka Brinove in Mela Jezovšek. Darovali so gospodje in dame: Dominik Škrbec 10 K, I. Brinove 10 K, dr. Ed. Šerko 10 K, Karl Schwentner 10 K, Josip Rotner 10 K, Terezija Šentak 5 K, Karel Košenina 6 K, Franc Schaur 10 K, Ivan Geč 1 K, Ana Breznik 2 K, Josip Kladauk 2 K, Simon Meglič 1 K, Franc Oset 5 K, Ivan Lanrič 1 K, Rudolf Vrabl 5 K, Ivan Jakše 5 K, Bogomir Zdolšek 2 K, Alojzij Zamuda 2 K, A. Cizej 2 K, J. Apat 1 K, Lavoslav Apat 3 K, Radišek 1 K, R. Senica 1 K, M. Stupan 1 K, J. Stupan 1 K, Ferdo Rosenstein 1 K, Karel Kumer 2 K, Gostje pri

Pihlbirtu 2 K, Franc Turnšek 3 K, Franc Irgl 1 K, E. Brezovšek 1 K, Ivan Kramar 2 K, Mala Anica dr. Šerkova 1 K, Anton Grafenauer 1 K, Minka Košenina 5 K, Franc Kolšek 5 K, Marija Klančnik 2 K, Marica Vivot 1 K, Franc Donaj 1 K, Dobnik 1 K, Avgust Mešič 2 K, Franc Oset 3 K, Mela Jezovšek 3 K, Julka Brinove 3 K, Ljudevit Plavšak 10 K, F. Kosi 1 K, Škerbinc 1 K. Skupaj 160.

V Družbi sv. Cirila in Metoda je izročil g. Al. Brenčič dar slovenskih ptujskih dijakov v obliki 6700 lepo sortiranih poštinih znamk. Hvala!

V Družba sv. Cirila in Metoda je prišla v zadnjem času sledeče izvanredne dohodke: Slovenski abiturijenti mariborskega učiteljskega pri okrogli mizi 10 K. Gosp. I. Ragel v gostilni pri Didiču v Idriji „Kontra Staži“ daroval 6 K. Dr. J. Spešic v Središču jubilejni dar 30 K. Bohinčeva, Kokotova in Medvedova obitelj iz Pišec 10 K mesto venca na grob + gospe Magdi Tomincvevi. Ljubljanski in Šišenski sokoli v Ribnici pred odhodom v Sodražico, ker sta Marija in Stanko Podboj lepo deklamovala pesmico: „Oba junaka“ — darovali 5 K. Cirila Jezovnik iz Velenja zgubljeno stavo v prid Cirilmetodariji 7 K. Gospod Jernej Tominc v Lembahu mesto venca, na krsto + gospe Magdalene Tominc 12 K.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

VELIK POŽAR NA DUNAJU.

Dunaj, 15. julija: Na velikem lesnem skladišču c. kr. drž. železn. pri Floridsdorfu je izbruhnil nocoj po noči požar, kateri se je z velikansko naglico razširil. Večurnemu napornemu delu požarnikov se je posrečilo ohraniti delavnico in pa zavod za impregniranje. Škoda znaša okroglo 150 tisoč kron.

SULTANOV DARILLO ČRNOGORSKEMU KNEZU.

Cetinje, 15. julija: Sultan je podaril črnogorske-mu knezu Nikoli o priliki 50letnice, odkar vlada, krasnega čistokrvnega arabca.

PAKT MED SRBI IN HRVATI V BOSNI.

Budimpešta, 15. julija: Besedilo pakta med Srbi in Hrvati v Bosni se glasi: Srbi in Hrvati tvorijo v Bosni enotno politično stranko. Hrvatske in srbske trobojnice in latinice ter cirilica so popolnoma enakovredne. Obe stranki zahtevata obvezno odkupovanje kmetov. — Člani hrvatske kat. udruge (Stadlerjeve skupine) niso hoteli podpisati pakta, ker ni v njem točke za združenje Bosne in Hercegovine s Hrvatsko in Slavonijo.

VELIKA EKSPLOZIJA.

Berlin, 15. julija: Iz Bochnera poročajo, da je udarila strela v westfalsko tovarno za streljivo. Z grozovitim pokom so zleteli trije mlinci za smodnik v zrak; ponesrečil se ni nikdo, pač pa je škoda na materialu jako znatna.

SAMOMOR STARCA.

Budimpešta, 15. julija: V Rosznem se je obesil 102 leti stari Janez Rezovsky, ker je čutil, da ga zapušča vid in ni hotel biti svojemu 75letnemu sinu v nadlego.

BOJ PROTI POMORSKIM ROPARJEM.

Lizbona, 15. julija: Uradno se poroča, da so portugalski vojaki vzeli oblegano trdnjavo na otoku Colovan pri Makau na Kitajskem. Pomorski roparji ki so se skrivali na otoku in v trdnjavi, so zbežali.

AVIJATIČNI POSKUSI V GORICI.

Gorica, 15. julija: Včeraj je vzletel avijatik Heim z jednim pasažirjem in se je držal v zraku 1 uro 9 minut. Aeroplan s potnikoma je gladko sedel na zemljo.

SPLOŠNA STAVKA NA FRANCOSKEM.

Pariz, 15. julija: Železničarski sindikat je izdal razglas, v katerem pravi, da so železničarji popolnoma pripravljeni vsako uro za stavko, ki bo ustavila vse delo in promet na Francoskem. Pozivajo druge delavce, naj bi se jim pridružili, češ, da je sedaj najugodnejši trenutek za doseg delavskih zahtev.

Kvas Avgust

ta čas v Šoštanju se naj oglasi v osmih dneh v Zvezni tiskarni, sicer bode imel neljube posledice.

2-1

Tržne cene.

Dunaj, 14. julija. Borza za kmetijske pridelke. Z ozirom na neprestano deževje, ki ovira redno žetev, so se cene malo utrdile, ne da bi došlo do večjega prometa. Pšenica se je zboljšala za 5 vin., rž in oves sta se držala. Koruza je bila tu i za 5 vin. dražja.

Budimpešta, 14. julija. Žitna borza. Pšenica za oktober K 9'35, pšenica za april K 9'37, rž za oktober K 7'13, oves za oktober K 7'20, koruza za julij K 5'53, koruza za avgust K 5'53, koruza za maj K 5'52. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca trdna, promet 12.000 m stotov, pšenice v efektivu za 10 vin. višja, ostalo trdno, tudi termini. Vreme vroče.

Trst, 14. julija. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 41'—do K 42'50 za dobavo K 42'25 do K 43'25 Tendenza trdna.

Praga, 14. julija. Sladkor. Surovi sladkor prompt K 34'70, nova kampanja K 25'85. Tendenza: mirna, vreme lepo.

Budimpešta, 14. julija. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 132—134, mlade težke 142—144, mlade srednje 146—148, mlade lahke 144—145 v kg. Zaloga 39.913 komadov. Prignano 106, odgnano 202 komada, ostane 39.817 komadov. — Tendenza mirna.

Budimpešta, 14. julija. Mast. Svinjska mast 152'—, namizna slanina 140'—.

410 3-1

Naprodaj sta

dva pava

in 4 mesece star

pes bernardinske pasme.

Stariši psa so izborni varuhi. — Naslov pove upravništvo Narodnega Dnevnika.

Dobro idoča

trgovina in gostilna

blizu premogokopa ter dve minute od železniške postaje oddaljena z lepim prometom 50.000 K, kateri se lahko z malim trudom podvoji, ter z malim posestvom (njivo, travnik in vrt) se radi rodbinskih razmer cenovno proda. — Naslov pri upravništvu „Nar. Dnevnika“. 412 3-2

409 3-3

Proda se takoj

amerikanska pisalna miza

(Rollpult)

popolnoma ohranjena, po nizki ceni. Povprašati pri g. Valentin Jugu v Celju (hotel Teršek).

Prav dobro, skoraj še novo

motor dvo-kolo

se po ceni proda. — Naslov pove upravništvo „Narodnega Dnevnika“. 404 3-3

Edini najboljši

gumijski traki

za cepljenje trt se dobijo v Zvezni trgovini v Celju.

Lampijone

konfeti, serpentine, umetne cvetlice itd. priporoča po nizkih cenah trdka

Goričar & Leskovšek v Celju

trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja

Na debelo.

Na drobno.

177 88-88